

UCHWAŁA NR XXXI/313/2021

RADY GMINY LUBIN

z dnia 26 lipca 2021 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o przyznanie odznaki "Za opiekę nad zabytkami"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 106 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.) Rada Gminy Lubin uchwala co następuje:

§ 1.

1. Rada Gminy Lubin występuje z wnioskiem o przyznanie Panu Tadeuszowi Kielanowi Wójtowi Gminy Lubin odznaki „Za opiekę nad zabytkami”.
2. Wniosek o przyznanie odznaki "Za opiekę nad zabytkami" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Lubin

Norbert Grabowski

Wniosek o przyznanie odznaki "Za opiekę nad zabytkami"

1. Rada Gminy Lubin (nazwa jednostki zgłaszającej wniosek) zgłasza wniosek o przyznanie srebrnej/złotej* odznaki "Za opiekę nad zabytkami" Panu(ni):

- a) **Tadeusz Kielan** (imię i nazwisko)
- b) **9 marca 1957 r. Lubin** (data i miejsce urodzenia)
- c) **ul. Małomicka 18C, 59-300 Lubin** (miejsce zamieszkania)
- d) **wyższe** (wykształcenie)
- e) **Urząd Gminy w Lubinie, ul. Księcia Ludwika I 3, 59-300 Lubin – Wójt Gminy Lubin**
(nazwa i adres miejsca zatrudnienia - zajmowane stanowisko)

2. Pełnione funkcje społeczne lub etatowe w związku z opieką nad zabytkami: **Urząd Gminy w Lubinie od 2014 r. do nadal - Wójt Gminy Lubin** (nazwa instytucji (od roku do roku) (na stanowisku) lub organizacji)

3. Uzasadnienie wniosku (opis zasług w dziedzinie opieki nad zabytkami, ich popularyzacji, podanie ewentualnych publikacji itd.)

Pan Tadeusz Kielan odkąd został wybrany na Wójta Gminy Lubin kładzie ogromny nacisk na dbałość o dziedzictwo kulturowe i konsekwentnie realizuje założenia Program Opieki nad Zabytkami Gminy Lubin, wcześniej dokładając starań aby Program ujmował ochronę i opiekę nad zabytkami kompleksowo i szeroko. Tak zaprogramowane działania Wójta Kielana znalazły uznanie i w 2020 r. za realizację Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Lubin na lata 2016 - 2019 Gmina Lubin otrzymała wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Generalnego Konserwatora Zabytków *Samorząd dla Dziedzictwa* za działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego. Zauważono różnorodność działań podejmowanych przez Wójta na rzecz ochrony i popularyzacji wiedzy o zabytkach.

Działaniem systemowym i komplementarnym jest realizacja zadań pomocowych dla właścicieli lub posiadaczy obiektów zabytkowych, Gmina Lubin corocznie przeznacza kilkaset tysięcy złotych na ten cel. Dzięki wsparciu samorządu właściciele mogą utrzymać zabytek w jak najlepszym stanie. Wykonanie tych działań umożliwia uchwała Nr XLIII/188/2006 Rady Gminy Lubin z dnia 28 czerwca 2006 roku w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków ze zm. Realizacja tego celu odbywa się poprzez udzielanie wsparcia finansowego podmiotom pozostającym w posiadaniu wartościowych kulturowo obiektów, w celu poprawy stanu ich zachowania, jak również tworzenia przyjaznych warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych dla zapewnienia właściwej opieki nad nimi. Dotacja udzielana jest na pisemny wniosek zainteresowanego właściciela zabytków, który decyduje o rodzaju i zakresie prac. Od roku 2015 do dnia dzisiejszego udzielono z budżetu Gminy Lubin dotacji na prace przy zabytkach w wysokości ponad 2 mln. 600 tys. zł dla 8 podmiotów. Dzięki wsparciu udało się m.in. odrestaurować wspaniały drewniany ołtarz z przełomu XVII i XVIII wieku, renesansową XVI wieczną ambonę z pięknymi bogato zdobionymi dekoracjami malarskimi i snycerskimi, w kościele parafialnym pw. Św. Piotra i Pawła w Szklarach Górnych, przeprowadzić remonty dachów w kościołach pw. Świętej Trójcy w Miloradzicach, pw. Św. Katarzyny w Gogolowicach oraz Prawosławnym pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy, a także remonty elewacji czy konserwację i wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w wielu zabytkach. W 2017 r. wykonano tablice informacyjne dla 10 obiektów zabytkowych.

Wójt kładzie szczególny nacisk na dbałość o zabytki będące własnością Gminy Lubin, są to głównie zabytkowe parki i cmentarze. W 2020 r. został zagospodarowany zabytkowy teren pocmentarny w Osieku w kierunku parkowym, rewitalizacja tego terenu została oszacowana na kwotę 392 958,03 zł, z czego 50 000,00 zł wsparcia pochodziło z Fundacji KGHM. Na rozległym terenie powstał ogólnodostępny park, zadbane również o istniejący cenny starodrzew i pozostałości dawnych nagrobków, utworzone zostało lapidarium. Dla Wójta Gminy Lubin ratowanie dziedzictwa, przywracanie historii i pamięci to proces, który wydaje się być oczywistością. Potwierdzeniem starań jest także właściwy stan zachowania parków krajobrazowych w Gorzelinie, Miłoradzie, Siedlcach oraz w Raszowej, dla których w 2016 r. wydano przewodniki przyrodnicze. Dodatkowym walorem w tym zakresie jest także wymiar edukacyjny, ponieważ każdy z tych obiektów posiada dobrze opisaną ścieżkę przyrodniczą. Na wniosek Wójta Gminy Lubin w 2016 roku przyjęto Uchwałą Rady Gminy Lubin XLII/270/2016 "Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Lubin" zmieniony Uchwałą Rady Gminy Lubin XLVIII/310/2017 z dnia 30.03.2017 roku. Program ten współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020. W analizowanym okresie w ramach programu rozpoczęto realizację projektu pn. „*Rewitalizacja zabytkowego parku w Niemstowie*”, który uzyskał dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014-2020 w wysokości 336 778,00 zł zgodnie z zawartą umową z UMWD. Gmina Lubin zapewnia na bieżąco utrzymanie dotychczas zrewitalizowanych zabytkowych parków.

Dużym przedsięwzięciem przeprowadzonym w 2018 r. była rewaloryzacja zabytkowej fosi w Raszowej, która niegdyś otaczała nieistniejący już barokowy pałac Jerzego von Lüttichau. Prace polegały m. in. na oczyszczeniu i pogłębieniu fosi, odbudowie przepustu, budowie studni piętrzącej wodę, umocnieniu skarp narzutem kamiennym oraz wykorzystaniu trzech mostów prowadzących niegdyś do pałacu. Zadanie zrealizowane przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, całkowita wartość zadania wyniosła 803 726,81 zł, z czego kwota dotacji 144 183,00 zł. Fosa jest nie tylko atrakcją turystyczną, ale służy przede wszystkim mieszkańcom i wykorzystywana jest do organizacji Gminnych Zawodów Kajakowych, które zainicjował Wójt Gminy Lubin.

Podstawowym działaniem dokumentacyjnym, mającym na celu lepsze poznanie historii poszczególnych zabytków, wynikającym z zadań własnych Gminy Lubin jest prowadzenie i aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków. Jako jedna z pierwszych, Gmina Lubin posiadała opracowaną i na bieżąco aktualizowaną GEZ.

W zakresie edukacji, promocji i popularyzowania dziedzictwa kulturalnego od 2017 r. Gmina Lubin wydaje rokrocznie cztery monografie miejscowości z terenu gminy obrazujące historyczne i współczesne dzieje sołectw. Do roku bieżącego wydano łącznie 18 opracowań dla następujących miejscowości: Osiek, Chrótnik, Siedlce, Niemstów, Zimna Woda, Obora, Krzeczyn Wielki, Miłoradze, Raszków-Lipiny, Pieszków, Składowice-Zalesie, Lisiec, Gorzyca-Bolanów, Księginice, Raszowa-Raszowa Mała, Gogołowice, Czerniec i Krzeczyn Mały, dwie kolejne publikacje są w opracowaniu. Każde opracowanie wydawane jest w nakładzie 300 egzemplarzy.

W ubiegłym roku z pomysłu Pana Tadeusza Kielana Wójta Gminy Lubin wydany został album *Nasza Gmina* prezentujący najpiękniejsze walory historyczne i przyrodnicze naszego regionu.

W 2019 r. opracowano pierwszą gminną grę terenową *Tropami Historii w Szklarach Górnych*. Quest prowadzi przez Szklary Górne, prezentując najciekawsze zakątki związane z historią miejscowości. Zabytkowy kościół pw. św. Piotra i Pawła z unikatowymi płytami nagrobnymi, barokowy pałac i wiele innych miejsc. Gra terenowa poprzez zabawę uczy historii. Quest prócz wersji papierowej (ulotki) posiada wersję mobilną i ogólnodostępną w aplikacji *Questy – wyprawy odkrywców*, dostępna jest także wersja papierowa w języku francuskim. W roku 2020 powstała kolejna historyczna gra terenowa *Dawne dzieje Chrótnika*, prezentująca historię związaną z powstaniem miejscowości oraz przedstawia najciekawsze zabytki, które można do dnia dzisiejszego zobaczyć. W roku bieżącym planowane są dwa kolejne questy, które cieszą się zainteresowaniem turystów i mieszkańców. Wiedzę na temat zabytków, historii poszczególnych miejscowości popularyzuje się podczas szeregu różnych działań sportowych, kulturalnych,

a nawet spotkań w ramach partnerstwa międzynarodowego. Podczas spotkania w 2019 r. delegacja francuskiej gminy Sathonay-Camp miała możliwość przejścia questu w Szklarach Górnych, który specjalnie na okazję tego spotkania został przetłumaczony na język francuski.

Od roku 2016 z inicjatywy Pana Tadeusza Kielana organizowany jest Gminny Rajd Rowerowy, którego uwieńczeniem jest uzyskanie odpowiednio brązowej, srebrnej lub złotej odznaki „Znam Gminę Lubin”. W roku bieżącym rajd rowerowy miał zupełnie nową formułę połączoną z zaliczeniem gier terenowych.

Pod koniec 2018 r. powstała niezwykła wystawa *Gmina Lubin - wczoraj i dziś* zainicjowana przez Wójta Tadeusza Kielana, który zachęcił mieszkańców gminy do przekazania pamiątek. Wielu mieszkańców odpowiedziało na apel ocalenia wszelkich śladów przeszłości, stając się współautorami projektu, zachowującego dziedzictwo przodków i będącego opowieścią o losach ludzi przesiedlonych na Ziemię Zachodnią. Wielką pasją Wójta Kielana jest m.in. rzeźbienie i tworzenie różnych eksponatów z drewna nawiązujących do historycznych przedmiotów i narzędzi używanych dawniej. Na to poświęca ogrom swojego wolnego czasu, nie szczędząc własnych środków finansowych na sprowadzenie różnych gatunków drewna, często z odległych krańców świata by móc odwzorować przedmioty w najmniejszych detalach. Wójt przekazał na wystawę m.in. własnoręcznie wykonane drewniane rowery, kołyskę, a także kolekcje maszyn do pisania, telefonów i kalkulatorów. Dotychczas w akcji ocalenia od zapomnienia przedmiotów użytkowych i maszyn rolniczych zgromadzono ponad 1000 eksponatów i wciąż przekazywane są nowe.

W 2019 r. za namową Wójta jedna ze szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubin zorganizowała *Konkurs Wiedzy o Zabytkach Gminy Lubin*. Delegacje ze wszystkich gminnych szkół podstawowych wzięły udział w konkursie na temat znajomości historii i zabytków Gminy Lubin. Uczniowie wykazali się doskonałą wiedzą na temat historii i przygotowali pieczołowicie wykonane makiet regionalnych perełek architektonicznych. Starannie wykonane makiet zainspirowały Wójta Gminy Lubin do zorganizowania wystawy *Zabytki Gminy Lubin* i ich prezentacji w Ośrodku Kultury Gminy Lubin, gdzie w jednym miejscu można zobaczyć różne zabytki i poznać lokalną historię. Pan Tadeusz Kielan wielokrotnie podkreśla, że historię naszego regionu można wpleść w różne działania np. organizując imprezy promujące lokalną kulturę, tradycje, obyczaje i obrzędy.

Każdego roku Gmina Lubin na gadżetach promujących gminę zamieszcza grafiki z zabytkami z terenu gminy lub wydaje opracowania są to min. puzzle, kubki, miedzioryty, stylizowane sztalugi czy notesy.

Mając na uwadze całokształt działalności Pana Tadeusza Kielana pełniącego funkcję Wójta Gminy Lubin nadanie odznaki „Za opiekę nad zabytkami” będzie uhonorowaniem jego dotychczasowych działań i zaszczytnym wyróżnieniem w działalności konserwatorskiej. Podejmowane działania są przejawem prawidłowo rozumianej opieki nad zabytkami, istotnie wpływając na estetykę przestrzeni zabytkowej w Gminie Lubin. Opisane we wniosku działania nie są działaniami obligatoryjnymi, a wynikają z pasji oraz zainteresowań Wójta Tadeusza Kielana w zakresie dbałości o zabytki, potrzebę zachowania ich dla przyszłych pokoleń, przybliżenia ich i wkomponowania w bieżącą działalność mieszkańców jak również chęć ukazywania wartości historycznych i artystycznych szerokiemu gronu odbiorców przy rozmaitych okazjach oraz w różnych także specjalnie do tego celu tworzonych miejscach. Tak szerokiej działalności na pewno nie sposób określić jako nie społeczną, ponieważ wymaga poświęcenia dużej ilości pracy, czasu, środków oraz zaangażowania wykraczającego mocno poza ramy zawodowe.

4. Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

.....
* Niepotrzebne skreślić.